

Студиска програма за трет циклус – докторски студии
РАНО ДЕТСКО ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ

КРАТОК ОПИС НА ПРОГРАМАТА

Програмата за трет циклус докторски студии по рано детско воспитание и образование содржи две потпрограми и тоа.

- **Потпрограма:** Ран детски развој
- **Потпрограма:** Систем на предучилишно воспитание и образование

Процентуалната застапеност по однос на задолжителните и изборните предмети кои се застапени во Студиската програма за рано датско воспитание и образование е распоредена на следниот начин: Задолжителните предмети се застапени со 25% (два предмети од вкупно осум: *Научно истражувачка етика* и *Методологија на научно истражувачката работа – базично ниво*). Остатокот од програмата го сочинуваат: еден предмет кој што студентите самостојно го избираат од Предлог листата на предмети за стекнување генерички знаења и вештини за истражување (Универзитетската листа на слободни изборни предмети) односно 12,5 % од вкупниот број на предмети и пет изборни предмети од полињата и областите на изучување, (.од потпрограмите), односно 62,5 % од вкупниот број предмети.

Насочувањето на студентот по однос на изборноста на предметите се конципира согласно со неговите научни интереси за обезбедување на заокружен систем на знаења. Односно, студентот ги избира предметите од подпрограмата за која се определил, но, согласно со карактерот и темата на докторската теза, постои можност за избор на предмети (не повеќе од 40 %) и од другата потпрограма во Програмата.

ТРАЕЊЕ НА СТУДИИТЕ

Докторските студии се реализираат низ **три студиски години, односно шест семестри по 30 кредити**, што изнесува вкупно **180 ЕКТС-кредити**.

Согласно со организациската поставеност на Школата за докторски студии при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје (УКИМ), вкупниот број кредити се стекнуваат низ три суштински делови на предложените докторски студии, односно:

1. Обука за истражување и објувување резултати, што изнесува 30 ЕКТС-кредити;
2. Едукација во полето и избраната област на истражување (според Програмата која се предлага), што изнесува 30 ЕКТС-кредити;
3. Пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација, што изнесува 120 ЕКТС-кредит

НАЗИВ КОЈ СЕ СТЕКНУВА СО ЗАВРШУВАЊЕ НА СТУДИИТЕ

По завршување на докторските студии докторандите ќе се стекнат со звањето: **доктор на науки по рано детско воспитание и образование**, кое на англиски јазик ќе гласи: *Doctor of philosophy in Early Childhood Education (PhD in Early Childhood Education)*

Покрај дипломата со стекнатото звање докторандот се стекнува и со додаток на диплома (**diploma supplement**).

СТРУКТУРА НА ПРОГРАМАТА СПОРЕД ПРЕДМЕТИ

Концентрацијата на предметите кои ги бира студентот на дадена потпрограма е поставена во истата потпрограма, со можност за избор на предмети (не повеќе од 40 %) од друга потпрограма во согласност со суштината и карактерот на докторската теза која ја работи.

Предметиза стекнување генерички знаења и вештини за истражување	Семестар	ЕКТС
Научно-истражувачка етика	I	4
Методологија на научно истражувачка работа (базично ниво)	I	4
Изборен предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување од Универзитетската листа на изборни предмети	I	4
Предметидод полињата и областите на истражување	Семестар	ЕКТС
Изборен предмет	I	6
Изборен предмет	I	6
Изборен предмет	I	6
Изборен предмет	II	6
Изборен предмет	II	6

АКТИВНОСТИ ПО СЕМЕСТАР

Ред. број	Назив на активности	ЕКТС
I ГОДИНА – Прв семестар		
1	Предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување – Научно истражувачка етика	4
2	Предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување – Методологија на научно истражувачка работа (базично ниво)	4
3	Предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување – Универзитетска листа на изборни предмети	4
4	Изборен предмет (поле и област на истражување)	6
5	Изборен предмет (поле и област на истражување)	6
6	Изборен предмет (поле и област на истражување)	6
Вкупно во првиот семестар		30

Втор семестар		
1	Изборен предмет (поле и област на истражување)	6
2	Изборен предмет (поле и област на истражување)	6
3	Докторски семинар со презентација	2
4	Истражување (за подготовка на тема за докторска дисертација)	14
5	Годишна конференција со презентација на извештај	2
Вкупно во вториот семестар		30
II ГОДИНА – Трет семестар		
1	Подготвување и поднесување на пријава за тема на докторската дисертација и самостојно истражување	28
2	Докторски семинар со презентација за извештај	2
Вкупно во третиот семестар		30
Четврти семестар		
1	Работилница за истражувачка практика	3
2	Самостојно истражување и објавување резултати	25
3	Годишна конференција со презентација на извештај	2
Вкупно во четвртиот семестар		30
III ГОДИНА – Петти семестар		
1	Самостојно истражување и објавување резултати	28
2	Докторски семинар со презентација на извештај	2
Вкупно во петтиот семестар		30
Шести семестар		
1	Работилница за истражувачка практика	3
2	Истражување и пишување на тезата	25
3	Годишна конференција со презентација на извештај	2
Вкупно во шестиот семестар		30
Вкупно:		180

**ПРЕДЛОГ ЛИСТА НА ПРЕДМЕТИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ
ГЕНЕРИЧКИ ЗНАЕЊА И ВЕШТИНИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ
(УНИВЕРЗИТЕТСКА ЛИСТА НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ)**

ИМЕ НА ПРЕДМЕТОТ	НАСТАВНИК	НАСТ. ЈАЗИК	ЕКТС
Напредно академско пишување	Б. Петковска (носител), М. Спасевски, Б. Маленко	македонски	4
	В. Кадриу, Ј. Алиу	албански	
Мултидисциплинарни истражувачки приоди во образованието <i>Multidisciplinary Research Approach in Education</i> (Предметот се полага пред комисија од 3	З. Михајловски (носител)	македонски англиски	4
	Природно-математичко подрачје:		
	С. Јакимовиќ	македонски англиски	
	М. Главче	албански	
	А. Кахил	турски	

наставници: носителот З. Михајловски и наставници од две различни научно-истражувачки подрачја на наставниот јазик на студиската програма или на англиски наставен јазик)	Општествено подрачје:		
	Р. Попова Коскарова	македонски	
	Е. Сулејмани	албански	
	Хуманистичко и уметничко подрачје:		
	Е. Ралповска, М. Рауник Кирков	македонски	
	Љ. Адеми	албански	
	А. Ислам	турски англиски	
Системски проучувања на предучилишното образование	Т. Котева Мојсовска	македонски	4
	Ѓ. Касапи	албански	
Семејното воспитание во функција на социјален развој	Т. Котева Мојсовска	македонски	4
	Ѓ. Касапи	албански	
Методологија на педагошкото научно истражување	М. Петрова	македонски	4
	Ф. Шеху	албански	
Современи пристапи во образовниот менаџмент	Р. Попова-Коскарова	македонски	4
	Ф. Шеху	албански	
Наставни стратегии за успешно учење и поучување	Б. Камчевска (носител), В. Макашевска	македонски	4
	Т. Шабани	албански	
Теорија и развој на курикулум	С. Никодиновска Банчотовска	македонски	4
	Т. Шабани	албански	
Интеркултурализмот во наставата по музичко образование <i>Interculturalism in Music Education</i>	В. Галевски	македонски	4
	А. Ислам	турски англиски	
Училишната библиотека и образованието	С. Котовчевска (носител) Б. Петковска М. Спасовски	македонски	4
Апликативни истражувања во примарното образование	М. Малцев	македонски	4
	Б. Саити	албански	

**Изборни предмети од потпрограма:
РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ**

ИМЕ НА ПРЕДМЕТ	НАСТАВНИК	НАСТ.ЈАЗИК	ЕКТС
Современи концепти за ран детски развој	проф. д-р Татјана Котева – Мојсовска	македонски	6
	проф.д-р Флорина Шеху	албански	

Дидактички пристапи во раниот детски развој	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска	македонски	6
	проф.д-р Теута Шабани	албански	
Откривање и работа со надарени деца	проф. д-р Билјана Камчевска	македонски	
	проф.д-р Теута Шабани	албански	
Когнитивен развој во раното детско образование Cognitive Development in early childhood education	проф.д-р Зоран Михајловски (носител) проф.д-р Мирослава Николоска	македонски англиски	6
Половите разлики во когнитивните способности Gender differences in cognitive abilities	проф.д-р Зоран Михајловски (носител) проф.д-р Мирослава Николоска	македонски англиски	6
Развој на естетското чувство во раниот детски развој	проф. д-р Светлана Камџијаш	македонски	6
	проф. д-рЕмил Сулејмани	албански	
Развој на човечките вредности во раниот детски развој	проф. д-р Светлана Камџијаш	македонски	6
	проф. д-рЕмил Сулејмани	албански	
Мултимедијална дидактика во раниот детски развој	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска	македонски	6
	проф.д-р Теута Шабани	албански	
Раното учење на мајчиниот јазик и културата на говорот	проф.д-р Билјана Маленко (носител) проф. д-р Мито Спасевски	македонски	6
	проф. д-р Вехби Кадриу	албански	
Научно-дисциплинарни основи на почетната јазична писменост	проф.д-р Билјана Маленко	македонски	6
	проф. д-р Вехби Кадриу	албански	
Лексиката, детскиот речник и детскиот говор	проф. д-р Елизабета Ралповска (носител) проф. д-р Мито Спасевски	македонски	6
	доц. д-р Љуљзим Адеми	албански	
Фонетско-фонолошката основа на детскиот говор	проф. д-р Елизабета Ралповска (носител) проф. д-р Мито Спасевски	македонски	6
	проф. д-р Љуљзим Адеми	албански	
Развој на почетните математички поими во раното детско воспитание и образование	проф. д-р Весна Макашевска	македонски	6
	доц. д-р Методи Главче	албански	
Истражувања во математичкото образование во раното детство	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	македонски англиски	6

Research in mathematics education in early childhood	доц. д-р Методи Главче	албански	
Развој на математичкото мислење во раното детство Development of mathematical thinking in early childhood	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ (носител) проф. д-р Мирослава Николоска	македонски англиски	6
	доц. д-р Методи Главче	албански	
Научно-дисциплинарни основи на физичкото и здравствено образование	проф. д-р Марјан Малцев	македонски	6
	проф. д-р Бујар Саити	албански	
Современи технологии во музичкото воспитание Contemporary technology in music education	проф.д-р Аида Ислам	турски англиски	6
	проф. д-р Владимир Талевски	македонски	
	доц. д-р Јета Старова Мехмети	албански	
Современи технологии во ликовното воспитание	проф. д-р Маја Рауник Кирков	македонски	6

Изборни предмети од потпрограма:

СИСТЕМ НА ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ

ИМЕ НА ПРЕДМЕТ	НАСТАВНИК	НАСТ.ЈАЗИК	ЕКТС
Педагошко концепциска поставеност на предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Татјана Котева – Мојсовска	македонски	6
	проф.д-р Флорина Шеху	албански	
Дидактичките стратегии во предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска	македонски	6
	проф.д-р Теута Шабани	албански	
Стратегии на квалитативни и акциони истражувања	проф. д-р Мариета Петрова	македонски	6
	проф.д-р Флорина Шеху	албански	
Комуникацијата, семејството и предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Татјана Котева – Мојсовска	македонски	6
	проф.д-р Гулумсер Касапи	албански	
	проф.д-р Флорина Шеху		
Индивидуализација и диференцијација на воспитно-образовната работа	проф. д-р Билјана Камчевска	македонски	6
	проф.д-р Теута Шабани	албански	
Интеркултурата во раното детско образование	проф.д-р Розалина Попова – Коскарова (носител)	македонски	6
	проф. д-р Владо Тимовски		
	проф. д-р Емиљ Сулејмани	албански	

Средина за учење и развој	проф. д-р Весна Макашевска	македонски	6
	проф. д-р Ѓулумсере Касапи	албански	
Монтесори метод за рана детска едукација	проф. д-р Мариета Петрова	македонски	6
Психологија на учењето, помнењето и мислењето Psychology of Learning, Memorizing and Reasoning	проф. д-р Зоран Михајловски (носител) проф. д-р Мирослава Николоска	македонски англиски	6
Литературно творештво за ран детски развој	проф. д-р Мито Спасевски	македонски	6
	проф. д-р Лулзим Алиу	албански	
Јазикот и културата на говорот	проф. д-р Мито Спасевски проф. д-р Елизабета Ралповска	македонски	6
	проф. д-р Љуљзим Адеми	албански	
Интегрирани приоди во предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Билјана Камчевска	македонски	6
	проф. д-р Леонора Јегени	албански	
	проф. д-р Аднан Кахил	турски	
Едукација на еколошката свест во предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Билјана Глигорова	македонски	6
	проф. д-р Леонора Јегени	албански	
	проф. д-р Аднан Кахил	турски	
Дизајн на курикулум за развој на музичкото воспитание Design of curriculum for the development of music education	проф. д-р Аида Ислам	турски англиски	6
	проф. д-р Владимир Талевски	македонски	
	доц. д-р Јета Старова Мехмети	албански	
Дизајн на курикулум за развој на ликовно воспитание	проф. д-р Маја Рауник Кирков	македонски	6
Апликативни кинезиолошки истражувања во предучилишното воспитание и образование	проф. д-р Марјан Малцев	македонски	6
	проф. д-р Бујар Саити	албански	

„ПРОЗОРЦИ НА МОБИЛНОСТ“

„Прозорци на мобилност“, односно наставни предмети чии активности можат да се изведуваат и на англиски јазик за студиската програма по Рано детско воспитание и образование се следните предмети:

Бр.	Предмет од универзитетска листа	Наставник	Сем.	ЕКТС
1	Multidisciplinary Research Approaches in Education	проф. д-р З. Михајловски(носител) проф. д-р С. Јакимовиќ проф. д-р А. Ислам	I	4

2	Interculturalism in Music Education	проф. д-р А. Ислам	I	4
Бр.	Предмет од студиската програма	Наставник	Сем.	ЕКТС
3	Cognitive Development in early childhood education	проф. д-р З. Михајловски (носител) проф. д-р Мирослава Николовска	I или II	6
4	Gender differences in cognitive abilities	проф. д-р З. Михајловски (носител) проф. д-р Мирослава Николовска	I или II	6
5	Research in mathematics education in early childhood	проф. д-р С. Јакимовиќ	I или II	6
6	Development of mathematical thinking in early childhood	проф. д-р С. Јакимовиќ(носител) проф. д-р Мирослава Николовска	I или II	6
7	Contemporary technology in music education	проф. д-р А. Ислам	I или II	6
8	Psychology of Learning, Memorizing and Reasoning	проф. д-р З. Михајловски (носител) проф. д-р Мирослава Николовска	I или II	6
9	Design of curriculum for the development of music education	проф. д-р А. Ислам	I или II	6

За подетални информации обратете се кај:

Проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска, раководител на Програмата
tanja.koteva@yahoo.com

Убавка Милошевска, референт за трет циклус студии
ubavkam@yahoo.com